

Bài 41   **Nhận biết một số chất khí**

A. MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Biết nguyên tắc chung để nhận biết một chất khí.
- Biết cách nhận biết các khí CO_2 , SO_2 , H_2S , NH_3 .

2. Kỹ năng

Làm thí nghiệm thực hành nhận biết một số chất khí.

B. CHUẨN BỊ

Dụng cụ thí nghiệm và các bình khí CO_2 , SO_2 , H_2S , NH_3 .

C. GỢI Ý TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Hoạt động 1. Tìm hiểu nguyên tắc chung nhận biết một chất khí

GV nêu vấn đề : Có bình khí Cl_2 và bình khí O_2 . Làm thế nào để nhận biết các khí đó.

- Khí Cl_2 có màu vàng lục : Nhận biết bằng tính chất vật lí.
- Đưa than hồng vào bình O_2 nó bùng cháy : Nhận biết bằng tính chất hoá học.

Rút ra kết luận : Nguyên tắc chung nhận biết một chất khí là dựa vào tính chất vật lí hoặc tính chất hoá học đặc trưng của nó.

Hoạt động 2. Cách nhận biết khí CO_2 và SO_2

• Nhận biết khí CO_2

GV có thể đặt vấn đề : Trong thí nghiệm thổi khí CO đi qua ống sứ đựng CuO đun nóng, ta có thể nhận biết sản phẩm khí của phản ứng bằng cách nào ? (dẫn khí vào dd $\text{Ca}(\text{OH})_2$). Kết luận : Có thể nhận biết khí CO_2 bằng dd $\text{Ca}(\text{OH})_2$ hay dd $\text{Ba}(\text{OH})_2$ vì tạo ra kết tủa CaCO_3 hay BaCO_3 có màu trắng.

• Nhận biết khí SO_2

GV đặt vấn đề : Làm thế nào để có thể phân biệt khí SO_2 với khí CO_2 ? Có thể dùng dd $\text{Ca}(\text{OH})_2$ không ?

Kết luận : Thuốc thử tốt nhất để nhận biết khí SO₂ là dd nước brom.

Hoạt động 3. Cách nhận biết khí H₂S và NH₃

• Nhận biết khí H₂S

– GV đặt vấn đề : Có thể nhận biết khí H₂S dựa vào tính chất vật lí và tính chất hoá học nào ?

– Tính chất vật lí : mùi trứng thối

– Tính chất hoá học : Tạo kết tủa đen với ion Cu²⁺ và Pb²⁺. Tẩm dd chứa ion Cu²⁺ hoặc Pb²⁺ vào miếng giấy lọc đưa vào bình chứa H₂S, miếng giấy lọc sẽ có màu đen.

Kết luận : Thuốc thử để nhận biết khí H₂S là dd Cu²⁺ hay dd Pb²⁺.

• Nhận biết khí NH₃.

– GV đặt vấn đề : Làm thế nào để có thể nhận biết khí NH₃ bằng phương pháp vật lí và phương pháp hoá học ?

+ Phương pháp vật lí : mùi khai.

+ Phương pháp hoá học : NH₃ làm giấy quỳ tím tẩm nước chuyển sang màu xanh, làm giấy tẩm dd phenolphthalein không màu chuyển sang màu hồng.

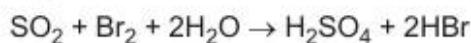
Kết luận : Thuốc thử để nhận biết khí NH₃ là các chất chỉ thị màu như quỳ tím, phenolphthalein.

Hoạt động 4. Củng cố kiến thức

Củng cố bằng bài tập 1 và 2 trong SGK.

D. GIẢI BÀI TẬP TRONG SGK

1. Không thể dùng nước vôi trong để phân biệt hai khí CO₂ và SO₂ vì đều tạo ra kết tủa trắng CaCO₃ và CaSO₃, các kết tủa này đều tan trong các axit mạnh.
2. Rót vào mỗi bình vài mililit nước brom rồi lắc, bình nào nước brom bị nhạt màu là bình chứa khí SO₂.

Khí CO₂ không có phản ứng với nước brom.

3. A